EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 11. 5. 2012
COM(2012) 212 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov

OBSAH

1. Úvod ... 3

2. Rozsah pôsobnosti nariadenia ... 4

2.1. Zariadenia spoločného stravovania ... 4

2.2. Textilné a kozmetické výrobky ... 5

3. Zákaz používať GMO v ekologickej výrobe ... 6

3.1. Všeobecné skúsenosti so zákazom používania GMO ... 7

3.2. Dostupnosť výrobkov, ktoré sa nevyrobili prostredníctvom GMO ... 8

3.3. Vyhlásenie predávajúceho ... 8

3.4. Realizovateľnosť špecifických prahov tolerancie (pre náhodnú alebo technologicky nevyhnutnú prítomnosť GMO) a ich vplyv na ekologické odvetvie ... 9

4. Fungovanie vnútorného trhu a systému kontrol ... 9

5. Uplatňovanie dovozného režimu ... 10

5.1. Dovoz v rámci systému rovnocennosti ... 10

5.1.1. Uznávanie tretích krajín ako poskytujúcich rovnocenné záruky ... 11

5.1.2. Uznávanie súkromných inšpekčných organizácií a štátnych inšpekčných organizácií ako organizácií poskytujúcich rovnocenné záruky ... 11

5.2. Dovoz v rámci režimu dodržiavania súladu ... 12

5.3. Osvedčenie o inšpekcii ... 13

6. Závery ... 13

PRÍLOHA ... 15

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov

1. ÚVOD

V roku 2009 zaberá ekologické poľnohospodárstvo v EÚ 8,6 milióna hektárov, čo predstavuje 4,7 % obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy v EÚ-27. Priemerná ročná miera jeho rastu v rokoch 2006 – 2009 bola 7,7 % v EÚ-15 a 13 % v EÚ-12 (štáty EÚ-15 predstavovali 81 % z celkovej výmery ekologicky obhospodarovanej pôdy v EÚ v roku 2009). V roku 2008 bolo do ekologického poľnohospodárstva zapojených okolo 197 000 podnikov, t. j. 1,4 % zo všetkých poľnohospodárskych podnikov v EÚ 27. Odhaduje sa, že ekologické odvetvie predstavovalo 2 % z celkových výdavkov na potraviny v EÚ 15 v roku 2007[1].

Právny rámec týkajúci sa ekologických potravín a ekologického poľnohospodárstva na úrovni EÚ tvorí nariadenie Rady (ES) č. 834/2007[2] a jeho vykonávacie nariadenia, nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008[3] a nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008[4].

Už pri koncipovaní nariadenia (ES) č. 834/2007 (ďalej len „nariadenie“) Rada poukázala na dynamický vývoj ekologického odvetvia a požiadala o preskúmanie viacerých záležitostí, o ktorých si myslí, že v súvislosti s nimi by mali byť zohľadnené skúsenosti získané z uplatňovania nových pravidiel. V článku 41 nariadenia sa uvádza, ktoré konkrétne záležitosti musia byť preskúmané:

(a) rozsah pôsobnosti nariadenia, najmä pokiaľ ide o ekologické potraviny pripravované v zariadeniach spoločného stravovania;

(b) zákaz používania GMO vrátane dostupnosti produktov, ktoré sa nevyrobili pomocou GMO, vyhlásenia predávajúceho, vhodnosti osobitných prahov tolerancie a ich vplyvu na ekologické odvetvie,

(c) fungovanie vnútorného trhu a systému kontrol, pričom sa hlavne posúdi, či zavedené postupy nevedú k nekalej hospodárskej súťaži alebo prekážkam pre výrobu a uvádzanie ekologických produktov na trh.

---

1 Ďalšie údaje a faktické informácie týkajúce sa ekologického poľnohospodárstva sú uvedené v publikácii Komisie z roku 2010: „An analysis of the EU organic sector“ (Analýza ekologického odvetvia v EÚ), ktorá je dostupná na adrese: http://ec.europa.eu/agriculture/organic/files/eu-policy/data-statistics/facts_en.pdf

2 Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91, *Ú. v. EÚ L 189, 20.7.2007, s. 1*.

3 Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu, *Ú. v. EÚ L 250, 18.9.2008, s. 1*.

4 Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008 z 8. decembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín, *Ú. v. EÚ L 334, 12.12.2008, s. 25*.

V tejto správe Komisia vyhodnocuje skúsenosti s uplatňovaním nariadenia získané od 1. januára 2009, keď sa nariadenie začalo uplatňovať.

Táto správa sa zameria na tri hlavné uvedené témy. Okrem toho poukáže na niektoré ďalšie dôležité otázky, ktoré sú predmetom rokovaní s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami.

S cieľom získať lepší pohľad na doteraz získané skúsenosti s nariadením Komisia zaslala všetkým členským štátom a zainteresovaným stranám dotazník, ktorý bol rozoslaný všetkým členom poradnej skupiny pre ekologické poľnohospodárstvo. V marci 2011 odpovedalo na dotazník 26 členských štátov a 11 zainteresovaných strán. Tieto odpovede poskytli základné vstupy pre túto správu.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI NARIADENIA

Nariadenie vytvorilo základ na prijatie podrobných pravidiel výroby pre odvetvia, ktoré dosiaľ nepodliehali harmonizovaným pravidlám[5]. Doteraz boli dokončené a uverejnené vykonávacie pravidlá týkajúce sa ekologickej akvakultúry vrátane morských rias a vykonávacie pravidlá týkajúce sa biokvasníc. V čase prípravy tejto správy prebiehali práce na pravidlách ekologického vinohradníctva a výroby ekologických krmív. Existujúce pravidlá výroby pre niektoré ďalšie odvetvia, napr. hydinárstvo a skleníková výroba, zatiaľ neboli revidované.

Táto kapitola sa zameriava na preskúmanie skúseností so zariadeniami spoločného stravovania a na otázku možného zahrnutia textilných výrobkov a kozmetiky. Správa sa nezaoberá podrobným skúmaním ekologickej certifikácie niektorých výrobkov neuvedených v prílohe I k zmluve, ktoré sú však úzko spojené s výrobkami uvedenými v prílohe I alebo s vidieckym hospodárstvom, ako napr. včelí vosk, éterické oleje alebo maté, ale Komisia uznáva potrebu objasniť, či tieto výrobky môžu byť certifikované v súlade s nariadením, ak boli vyrobené v súlade s požiadavkami stanovenými v nariadení.

2.1. Zariadenia spoločného stravovania

Príprava výrobkov ekologického poľnohospodárstva v reštauráciách, nemocniciach, jedálňach a iných potravinárskych podnikoch stále nadobúda na dôležitosti, v súkromnom aj vo verejnom sektore. Sektor stravovania zahŕňa veľmi odlišné typy podnikov, od malých reštaurácií až po veľké reťazce stravovacích zariadení.

V čase koncipovania nariadenia bolo zahrnutie sektora stravovania posúdené ako predčasné. Za dostatočné opatrenie sa považovala ochrana podmienok vzťahujúcich sa na ekologickú výrobu. V každom prípade sektor hromadného stravovania už podlieha pravidlám EÚ v oblasti hygieny a označovania potravín, ktoré stanovujú, že označenie odkazujúce na výrobné metódy nesmie byť použité spôsobom, ktorý by kupujúceho mohol uviesť do omylu[6].

Sedem členských štátov má v súčasnosti zavedené vnútroštátne predpisy, zatiaľ čo v ďalších desiatich členských štátoch sa uplatňujú súkromné normy. Tieto pravidlá upravujú certifikáciu

---

[5] Napr. ekologické víno, ekologická akvakultúra vrátane morských rias, biokvasnice.

[6] Smernica 2000/13/ES.

prísad, jedál, jedálnych lístkov alebo kompletných stravovacích prevádzok. Členské štáty, ktoré majú zavedený systém kontrol, neevidovali konkrétne problémy. Niekoľko členských štátov uviedlo, že projekty regulácie hromadného stravovania sú naplánované na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.

Väčšina členských štátov zastáva názor, že prevádzky hromadného stravovania by sa v krátkodobom horizonte nemali stať predmetom nariadenia EÚ o ekologickej výrobe, a to nielen z dôvodu možnej zvýšenej komplikovanosti, ale aj z dôvodu obmedzeného vplyvu na obchod vzhľadom na ich lokálny charakter. Komisia dospela k záveru, že prevádzky hromadného stravovania nie je v súčasnosti potrebné zahnúť do nariadenia, ale vývoj v tomto odvetví bude pozorne sledovať.

2.2. Textilné výrobky a kozmetika

V posledných rokoch významne vzrástol trh s textilnými výrobkami a kozmetikou, na ktorých sa uvádza odkaz na ekologickú výrobu. Pre tieto výrobky boli vypracované súkromné certifikačné systémy. Tieto dve kategórie výrobkov však nie sú zahrnuté v právnom rámci EÚ pre ekologickú výrobu, ktorý sa obmedzuje na rad poľnohospodárskych výrobkov[7] (najmä nespracované alebo spracované poľnohospodárske výrobky určené na použitie ako potraviny). Zatiaľ čo sa všeobecne uznáva, že textilné výrobky a kozmetika predstavujú cenné odbytiská pre suroviny vyrábané ekologicky, v odvetví ekologickej výroby vznikla diskusia v súvislosti s otázkou, či odkazovanie na ekologickú výrobu, pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky mimo rozsahu pôsobnosti súčasného nariadenia môže predstavovať riziko pre dôveryhodnosť pojmu „ekologické“ uplatňovaného na potraviny. Navyše je potrebné pripomenúť, že na účely systematického zaradenia výrobkov, ktoré nepochádzajú z poľnohospodárstva, by sa nariadenie muselo zásadne zmeniť.

Právny predpis Únie o textile sa zaoberá skôr názvami textilných vlákien a ich označovaním než spôsobom ich výroby[8]. Nedávno bol prepracovaný[9] s cieľom zjednodušiť a zlepšiť právny rámec v tomto odvetví. V rámci dobrovoľnej schémy environmentálnej značky EÚ[10] boli stanovené aj kritériá pre textilné výrobky[11]. V prípade bavlny, ak je 95 % výrobku z ekologicky pestovanej bavlny, povoľuje sa označenie „ekologicky pestovaná bavlna“ podľa tejto schémy.

V mnohých kozmetických výrobkoch sú prítomné poľnohospodárske suroviny, ako napr. rastlinné oleje a rastlinné výťažky. Právny predpis Únie o kozmetike upravuje uvádzanie tvrdení na kozmetických výrobkoch[12]. Pripravujú sa spoločné kritériá pre všetky typy tvrdení,

---

7 Uvedené v článku 1 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov (Ú. v. EÚ L 189, 20.7.2007, s. 1).

8 Smernica 2008/121/ES.

9 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1007/2011 z 27. septembra 2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením.

10 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 z 25. novembra 2009 o environmentálnej značke EÚ.

11 Rozhodnutie Komisie z 9. júla 2009 (2009/567/ES).

12 Článok 20 nariadenia Rady (ES) č. 1223/2009, Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 59.

ktoré sa používajú vo vzťahu ku kozmetickým výrobkom vrátane označení ako „prírodné a ekologické“[13].

Komisia sa domnieva, že môže byť potrebné preskúmať možnosti, ktoré ponúkajú právne predpisy Únie pri rozšírení ochrany používania slova „ekologický“ v súvislosti s textilnými výrobkami a kozmetikou.

3. ZÁKAZ POUŽÍVAŤ GMO V EKOLOGICKEJ VÝROBE

Jednou zo všeobecných zásad ekologickej výroby stanovených v nariadení je zákaz používať:

- geneticky modifikované organizmy alebo GMO[14],
- výrobky vyrobené z GMO[15] alebo
- výrobky vyrobené prostredníctvom GMO[16].

Tieto výrobky sa považujú za nezlučiteľné s koncepciou ekologickej výroby a vnímaním výrobkov ekologického poľnohospodárstva zo strany spotrebiteľov.

V praxi to znamená, že GMO a výrobky vyrobené z GMO alebo prostredníctvom GMO sa nesmú používať ako potraviny, krmivo, pomocné technologické látky, prípravky na ochranu rastlín, hnojivá, pôdne pomocné látky, osivo, vegetatívny množiteľský materiál, mikroorganizmy a zvieratá v ekologickej výrobe. Jediná výnimka platí pre veterinárne lieky (vakcíny a iné).

Keďže však ekologické systémy nie sú izolované od všeobecného výrobného reťazca, v poľnohospodárskych systémoch bez GMO, akým je ekologické poľnohospodárstvo, nie je možné úplne vylúčiť nízku a náhodnú prítomnosť geneticky modifikovaných plodín počas pestovania, zberu, dopravy, skladovania a spracovania. Zdrojmi možných prímesí GMO sú nečistoty v osive, krížové opeľovanie, náletové rastliny a postupy pri zbere a skladovaní. Ďalším potenciálnym zdrojom sú prídavné látky v potravinách a kŕmne doplnkové látky, ktoré sa bežne vyrábajú z GMO alebo prostredníctvom GMO.

---

13 ISO/NP 16128

14 Vymedzenie pojmu „geneticky modifikovaný organizmus (GMO)“ je uvedené v smernici 2001/18/ES. Príklady: rastliny a semená z geneticky modifikovanej sóje a kukurice.

15 „Vyrobený z GMO“ je produkt výrobok získaný celkom alebo čiastočne z GMO, ktorý však neobsahuje ani nepozostáva z GMO (článok 2 písm. u).

Príklady: olej, škrob alebo bielkoviny z geneticky modifikovanej sóje alebo kukurice, ktoré neobsahujú geneticky modifikovanú DNA.

16 „Vyrobený pomocou GMO“ je produkt získaný s využitím GMO ako posledného živého organizmu vo výrobnom procese, ktorý však neobsahuje ani nepozostáva z GMO, ani nie je vyrobený z GMO (článok 2 písm. v).
Príklady: prídavné látky v potravinách a kŕmne doplnkové látky (najmä vitamíny a aminokyseliny) a pomocné látky (najmä enzýmy) vyprodukované geneticky modifikovanými mikroorganizmami (ako sú baktérie a huby).

Zrušené nariadenie (EHS) č. 2092/91[17] obsahovalo rovnaké zákazy týkajúce sa GMO, ale neriešilo problém nezámernej prítomnosti stôp GMO. Vzhľadom na chýbajúce osobitné pravidlá sú horizontálne pravidlá nariadenia EÚ o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách[18] rovnako uplatňované aj na výrobky používané v ekologickom poľnohospodárstve. Toto nariadenie stanovuje všeobecnú prahovú hodnotu 0,9 % pre označovanie náhodnej alebo technologicky nevyhnutnej prítomnosti GMO alebo výrobkov z GMO[19].

V tomto zmysle nariadenie objasňuje, že sa uplatňujú všeobecné pravidlá týkajúce sa nevyhnutnej prítomnosti GMO. Okrem toho sa v článku 9 ods. 3 zavádzajú osobitné ustanovenia o zodpovednosti ekologických prevádzkovateľov na zamedzenie prítomnosti GMO vo výrobkoch ekologického poľnohospodárstva. Hlavnými zásadami je zabezpečiť najnižšiu možnú náhodnú prítomnosť GMO vo výrobkoch ekologického poľnohospodárstva, ako sa uvádza v odôvodnení 10, a zároveň zabrániť neprimeranému obmedzeniu a ďalšiemu zaťaženiu ekologických prevádzkovateľov.

3.1. Všeobecné skúsenosti so zákazom používania GMO

Z uvedeného dotazníka sa zdá, že dohľad nad systémom kontrol zákazu používania GMO nespôsoboval členským štátom vážne problémy. Krmivá však boli vybraté ako rizikové z hľadiska náhodnej prítomnosti GMO. V niektorých prípadoch bola zistená veľmi nízka prítomnosť povolených GMO pod 0,1 % v sóji a kukurici. Prevádzkovatelia vyvíjajú značné úsilie a podnikajú spoločné iniciatívy s cieľom zabrániť náhodnej prítomnosti GMO vo výrobkoch ekologického poľnohospodárstva a znášajú náklady na tieto preventívne opatrenia.

V niektorých členských štátoch boli vyvinuté osobitné nástroje na analýzu a riadenie rizík, ktoré ponúkajú systematický prístup k rozhodovaniu o ďalšom odbere vzoriek a o kontrolných návštevách. Komisia bude vývoj týchto nástrojov sledovať a v prípade potreby navrhne ich uplatňovanie v celej EÚ.

Pokiaľ ide o koexistenciu, v správe Komisie Rade a Európskemu parlamentu z roku 2009 o koexistencii geneticky modifikovaných plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom[20] sa konštatuje, že geneticky modifikované plodiny nespôsobujú žiadne preukázateľné škody na existujúcom poľnohospodárstve geneticky nemodifikovaných plodín. Ďalej 13. júla 2010 Komisia vydala odporúčanie Komisie[21] o usmerneniach pre tvorbu vnútroštátnych opatrení pre koexistenciu na predchádzanie nezámernej prítomnosti GMO v konvenčných a ekologických plodinách, v ktorom sa uznáva, že prítomnosť stôp GMO na úrovni dokonca nižšej, ako je prahová hodnota na označovanie GMO 0,9 % stanovená v právnych predpisoch EÚ, môže potenciálne viesť k strate zisku pre výrobcov určitého druhu

---

17 Nariadenie Rady (EHS) č. 2092/91 z 24. júna 1991 o ekologickej výrobe poľnohospodárskych výrobkov a príslušných označeniach poľnohospodárskych výrobkov a potravín.

18 Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1 – 23, článok 12 ods. 2.

19 Pre osivo nie je vymedzená žiadna prahová hodnota.

20 KOM(2009) 153 v konečnom znení z 2. apríla 2009 – správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o koexistencii geneticky modifikovaných plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom. http://ec.europa.eu/agriculture/gmo/coexistence/index_en.htm

21 Odporúčanie Komisie 2010/C 200/01, Ú. v. EÚ C 200, 22.7.2010, s. 1. http://ecob.jrc.ec.europa.eu/documents/CoexRecommendation.pdf

poľnohospodárskych výrobkov, napríklad ekologických výrobkov. Okrem toho sa v tomto odporúčaní uznáva, že primiešanie GMO má špecifické následky pre výrobcov určitého druhu výrobkov, napríklad ekologických poľnohospodárov, čo má zároveň dôsledky pre konečného spotrebiteľa, vzhľadom na to, že tento typ výroby je často nákladnejší, lebo si vyžaduje vynaložiť väčšie úsilie na segregáciu, ktorá má zabrániť prítomnosti GMO, aby bolo možné zaručiť súvisiacu cenovú prirážku. V rovnakej súvislosti Komisia predložila návrh nariadenia Komisie Európskemu parlamentu a Rade, ktoré by po prijatí umožnilo členským štátom obmedziť alebo zakázať pestovanie GMO na ich území[22].

Európsky súdny dvor nedávno v spojených veciach C-58/10 až C-68 Monsanto podal výklad nariadenia (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, podľa ktorého pre členský štát, ktorý má v úmysle prijať ochranné opatrenia, sa na existujúce výrobky, ktoré boli skôr povolené na základe smernice 2001/18/ES, vzťahuje iba článok 34 uvedeného nariadenia. Európsky súdny dvor (vec C-442/09) podal výklad nariadenia (ES) č. 1829/2003 aj pokiaľ ide o prítomnosť peľu geneticky modifikovaných rastlín v mede. Komisia spolu s členskými štátmi hodnotí toto rozhodnutie a jeho dôsledky vrátane koexistencie.

3.2. Dostupnosť výrobkov, ktoré sa nevyrobili prostredníctvom GMO

Vitamíny, enzýmy a aminokyseliny používané pri spracovaní potravín sú v súčasnosti veľmi často vyrábané geneticky modifikovanými mikroorganizmami, a preto nemôžu byť použité v ekologickej výrobe.

V nariadení sa v rámci výnimiek z pravidiel výroby ráta s možnosťou, že Komisia poskytne výnimky zo zákazu používať výrobky vyrobené pomocou GMO, ak by bolo potrebné použiť prídavné látky v potravinách a doplnkové látky v krmivách a iné látky, ktoré by neboli k dispozícii na trhu iné, ako vyrobené pomocou GMO. Komisia zatiaľ takéto výnimky neposkytla.

Niektoré látky, ako sú vitamíny B2 (riboflavín) a B12 (kobalamín) a enzýmy chymozín (na výrobu syrov) a fytáza (do krmiva), sú však pravidelne hlásené ako dostupné iba ako vyrobené pomocou GMO. Komisia bude preto túto situáciu pozorne sledovať a podľa potreby navrhovať príslušné opatrenia.

3.3. Vyhlásenie predávajúceho

Ekologickí prevádzkovatelia musia pri nákupe vstupov potrebných na ich výrobné procesy zabezpečiť, aby tieto vstupy neboli GMO, ani výrobky vyrobené z GMO alebo pomocou GMO. V nariadení sa v článku 9 ods. 2 ustanovuje, že prevádzkovatelia sa môžu spoliehať na etikety sprevádzajúce výrobok alebo na akýkoľvek iný priložený dokument, pripojený alebo dodaný podľa smernice 2001/18/ES[23], nariadenia (ES) č. 1829/2003[24] alebo nariadenia (ES) č.

---

22 KOM(2010) 375 v konečnom znení z 13. júla 2010 – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES, pokiaľ ide o možnosť členských štátov obmedziť alebo zakázať pestovanie geneticky modifikovaných organizmov na ich území.

23 Smernica 2001/18/ES Európskeho parlamentu a Rady z 12. marca 2001 o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia a o zrušení smernice Rady 90/220/EHS – vyhlásenie Komisie Ú. v. EÚ L 106, 17.4.2001, s. 1 – 39.

24 Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1 – 23.

1830/2003[25], pokiaľ nezískali informácie o tom, že označovanie daného výrobku nie je v súlade s uvedenými nariadeniami, napríklad pri prekročení prahovej hodnoty na označovanie 0,9 % náhodnej prítomnosti GMO.

Na výrobky vyrobené pomocou GMO a výrobky vyrobené z GMO, ktoré nie sú potravinou ani krmivom, sa nevzťahujú právne predpisy o GMO, preto pre tieto výrobky neplatí povinnosť označovania a sledovateľnosti. V nariadení sa preto v článku 9 ods. 3 ustanovuje, že ekologický prevádzkovateľ musí v takýchto prípadoch požiadať dodávateľa výrobkov o podpísanie potvrdenia alebo vyhlásenia predávajúceho[26]. Tento dokument musí obsahovať vyhlásenie predávajúceho, že jeho výrobok nebol vyrobený z GMO ani pomocou GMO.

Vyhlásenie predávajúceho predstavuje záväzok dodávateľa s právnou hodnotou. Zainteresované strany však signalizujú, že mnoho podnikov nechápe plne jeho funkciu, môže odmietnuť použiť ho, alebo naopak, môže ho veľmi ľahko podpísať. Niektoré členské štáty uvádzajú aj problémy s overovaním spoľahlivosti daného vyhlásenia vzhľadom na technické a analytické obmedzenia.

Komisia sa preto domnieva, že spoľahlivosť a účinnosť vyhlásenia predávajúceho vzbudzuje určité obavy a je potrebné ho ďalej preskúmať.

3.4. Realizovateľnosť špecifických prahov tolerancie (pre náhodnú alebo technologicky nevyhnutnú prítomnosť GMO) a ich vplyv na ekologické odvetvie

Takmer všetky členské štáty a väčšina zainteresovaných strán vo svojich odpovediach na uvedený dotazník posudzujú existujúci právny rámec ako poskytujúci dostatočné záruky, pokiaľ ide o zákaz GMO v ekologickej výrobe. To zaručuje, že výrobky uvádzané na trh bez odkazu na GMO na etikete obsahujú iba náhodnú alebo nevyhnutnú prítomnosť GMO na úrovni pod 0,9 %. Niekoľko členských štátov uprednostňuje pri odkazovaní na úroveň detekcie špecifické prahové hodnoty pre určité výrobky používané v ekologickej výrobe v rozmedzí kvantifikácie od 0,1 % [27] do 0,3 %.

Asi v piatich členských štátoch existujú súkromné certifikačné systémy na certifikáciu náhodnej alebo technologicky nevyhnutnej prítomnosti GMO vo výrobkoch ekologického poľnohospodárstva pod celkovou úrovňou 0,9 %. Kontroly sa sústreďujú na sóju, kukuricu, repku, ryžu a ľan.

Možno konštatovať, že väčšina názorov hovorí v prospech zachovania rovnakej prahovej hodnoty 0,9 % pre náhodnú prítomnosť GMO vo výrobkoch ekologického poľnohospodárstva. Špecifická prahová hodnota by proces skomplikovala a zvýšila náklady, ktoré by museli znášať výrobcovia a spotrebitelia.

---

[25] Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES, Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 24 – 28.

[26] Na vzor vyhlásenia odkazuje článok 69 nariadenia (ES) č. 889/2008 a tento vzor je uvedený v prílohe XIII k tomuto nariadeniu.

[27] V súčasnosti je 0,1 % najnižšou úrovňou, na ktorej možno prítomnosť GMO spoľahlivo kvantifikovať.

4. FUNGOVANIE VNÚTORNÉHO TRHU A SYSTÉMU KONTROL

Novým prvkom nariadenia, ktorý by mohol mať vplyv na fungovanie vnútorného trhu, je povinné používanie loga EÚ pre všetky výrobky ekologického poľnohospodárstva vyrobené v EÚ, s platnosťou od 1. júla 2010 a s prechodným obdobím do 30. júna 2012. Aj keď treba povedať, že zavedenie loga EÚ pre ekologické výrobky bolo celkom úspešné a jeho viditeľnosť na širokej škále výrobkov rastie, jeho vplyv v tejto fáze nemožno posúdiť.

Členské štáty uvádzajú, že systém kontrol používaný v roku 2009 a 2010 nespôsobuje výrazné problémy pre hladké fungovanie vnútorného trhu s výrobkami ekologického poľnohospodárstva. Niektoré členské štáty a zainteresované strany však poukázali na to, že rôznorodé chápanie a interpretácia právnych predpisov EÚ ukazujú na potrebu zladiť a v niektorých prípadoch zjednodušiť skutočné vykonávanie ekologických pravidiel v celej Únii. V roku 2010 bolo v EÚ 199 štátnych inšpekčných organizácií a súkromných inšpekčných organizácií zodpovedných za systém kontroly ekologického poľnohospodárstva.

S cieľom zlepšiť transparentnosť Komisia prijala nariadenie (EÚ) č. 426/2011[28], ktoré členské štáty zaväzuje vypracovať od 1. januára 2013 verejne dostupný aktualizovaný zoznam ekologických prevádzkovateľov. Pokiaľ ide o prípady porušenia a nezrovnalostí, Komisia sa domnieva, že hoci členské štáty vo všeobecnosti prijímajú príslušné opatrenia, je tu priestor na zlepšenie výmeny informácií v uvedených prípadoch, najmä pokiaľ ide o včasnosť a úplnosť oznámení.

Skupinová certifikácia malých ekologických výrobcov v úzkej spolupráci v rámci Únie zvýšila záujem zo strany členských štátov a zainteresovaných strán, lebo uľahčuje uvádzanie ich výrobkov na trh. Všetci respondenti však zdôraznili potrebu zaručiť svoju schopnosť chrániť alebo zlepšiť spoľahlivosť a účinnosť kontrol.

Komisia uznáva, že systém kontrol možno ďalej zlepšovať, a v tomto smere bude pokračovať vo svojej spolupráci s členskými štátmi. Vzhľadom na to, že Dvor audítorov nedávno vykonal audit v súvislosti s ekologickou výrobou a označovaním výrobkov ekologického poľnohospodárstva, pričom uverejnenie správy z tohto auditu sa očakáva začiatkom roku 2012, Komisia bude pri svojej práci v tejto záležitosti vychádzať aj zo záverov tohto auditu. Útvary Komisie a členské štáty sú v procese vypracovania jednotného chápania všetkých prvkov systému kontroly, najmä pokiaľ ide o spojitosť medzi osobitnými právnymi predpismi o ekologickej výrobe a všeobecným právnym predpisom o úradných kontrolách potravín a krmív, nariadenie (ES) č. 882/2004[29], a aktívnejší dohľad príslušných orgánov v členských štátoch a uznaných tretích krajinách vrátane auditov vykonaných Potravinovým a veterinárnym úradom. Komisia nebude váhať začať konanie o nesplnení povinnosti v prípade, že systémy kontroly nebudú v súlade s právnymi predpismi EÚ.

---

[28] Ú. v. EÚ L 113, 3.5.2011, s. 1.

[29] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, *Ú. v. EÚ L 191, 30.4.2004, s. 1 – 141.*

5. UPLATŇOVANIE DOVOZNÉHO REŽIMU

EÚ je spolu s USA najväčším svetovým trhom s ekologickými výrobkami, ktorý priťahuje vývoz z mnohých tretích krajín, a spolu predstavuje približne 95 % svetového predaja ekologických výrobkov. Nariadenie obsahuje ustanovenia a harmonizované postupy pre dovoz výrobkov ekologického poľnohospodárstva na trh EÚ, a to prostredníctvom dvoch možností: buď v súlade s právnymi predpismi EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo, alebo na základe rovnocennosti štandardov a systémov kontroly.

Okrem tohto dovozného režimu je ďalší rovnocenný dovoz výrobkov ekologického poľnohospodárstva do EÚ založený na dovozných povoleniach[30], ktoré sú poskytované orgánmi členských štátov na jednotlivé zásielky na obmedzený čas. Táto možnosť je prechodná a postupne bude vylúčená[31].

5.1. Dovoz v rámci systému rovnocennosti

Rovnocenný pri posudzovaní rôznych systémov alebo opatrení znamená, že systémy alebo opatrenia sú schopné spĺňať rovnaké ciele a zásady uplatňovaním pravidiel, ktoré zabezpečujú rovnakú úroveň zhody[32]. Dohody o rovnocennosti môžu podporiť vypracovanie noriem a kontrol prispôsobených miestnym podmienkam. Svetová obchodná organizácia vyzýva na ich uzatváranie.

Konkrétne usmernenia Codex Alimentarius[33] týkajúce sa ekologických potravín sú medzinárodným referenčným bodom na uľahčenie harmonizácie požiadaviek na výrobky ekologického poľnohospodárstva na celom svete.

5.1.1. Uznávanie tretích krajín ako poskytujúcich rovnocenné záruky

V čase prípravy tejto správy zoznam uznaných tretích krajín zahŕňa jedenásť krajín. O ďalších sedemnástich žiadostiach sa rozhoduje. Proces uznania sa začína oficiálnou žiadosťou podanou vnútroštátnymi orgánmi Komisii. Proces zahŕňa podrobné hodnotenie ekologických noriem a kontrolného systému tretej krajiny na určenie, či sú rovnocenné s ekologickými normami a kontrolným systémom EÚ. Toto hodnotenie si vyžaduje značné prostriedky. Drobné rozdiely môžu byť akceptované, ale príliš odlišné pravidlá môžu spôsobiť uloženie obmedzení na dovoz. Musí sa dokázať, že kontrolné opatrenia sú rovnako účinné ako kontrolné opatrenia v rámci EÚ. Komisia vykonáva aj kontroly na mieste a zoznam uznaných tretích krajín pravidelne preveruje.

Komisia sa domnieva, že po úspešnom dokončení úvodného hodnotenia tento zoznam tretích krajín ponúkne najstabilnejší a najspoľahlivejší prístup k dovozu ekologických výrobkov a zároveň prispeje k podnieteniu rozvojových krajín zapojiť sa do vytvárania vlastných pravidiel a systému kontrol. Zámerom Komisie je pokračovať v preskúmavaní súčasných

---

30 V roku 2009 udelili členské štáty 2 440 povolení a v roku 2010 to bolo 3 754 povolení.

31 Článok 19 nariadenia Komisie (ES) č. 1235/2008.

32 Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007, článok 2 písm. x).

33 Kódex CAC/GL-32-1999 – usmernenia pre výrobu, spracovanie, označovanie a predaj ekologicky vyrábaných potravín.

a prípadných nových požiadaviek s cieľom podporiť koncepciu rovnocennosti na svetovej úrovni.

Z času potrebného na dosiaľ vykonané hodnotenia však vyplýva, že táto úloha je zložitá a vyžaduje si vysoko odborné znalosti. Zatiaľ čo Komisia môže vyzvať spoluhodnotiace členské štáty na pomoc pri vykonávaní hodnotení a kontrol na mieste, zjavne to nepostačuje na uspokojenie požiadaviek na zdroje potrebné na pokrytie celého procesu a na následné monitorovanie zoznamu. Komisia bude skúmať ďalšie zjednodušenie použitých postupov a môže navrhnúť spôsoby zjednodušenia a posilnenia dohľadu. Medzičasom Komisia zintenzívňuje svoje úsilie, pokiaľ ide o žiadosti, o ktorých zatiaľ nebolo rozhodnuté. Je potrebné poznamenať, že dovozy z daných tretích krajín nie sú ovplyvnené, lebo tie sa teraz realizujú prostredníctvom dovozných povolení vydaných členskými štátmi (pozri vyššie) a v budúcnosti ich bude možné realizovať prostredníctvom uznávania súkromných inšpekčných organizácií a štátnych inšpekčných organizácií v tretích krajinách, ako je uvedené ďalej.

5.1.2. Uznávanie súkromných inšpekčných organizácií a štátnych inšpekčných organizácií ako organizácií poskytujúcich rovnocenné záruky

Pokiaľ ide o dovoz výrobkov ekologického poľnohospodárstva z tretích krajín, ktoré nie sú uznané, Komisia začala uplatňovať uznávanie rovnocennosti súkromných inšpekčných organizácií od roku 2008, keď sa začala zaoberať prvými žiadosťami. Do prvého termínu 31. októbra 2009 Komisia dostala 73 žiadostí od súkromných inšpekčných organizácií a štátnych inšpekčných organizácií po celom svete. Komisia posúdila technickú dokumentáciu vypracovanú žiadateľmi; vo väčšine prípadov si od žiadateľov musela vyžiadať doplňujúce informácie, čím sa celý proces predĺžil. Prvý zoznam uznaných súkromných inšpekčných organizácií prijatý Komisiou[34] sa bude pravidelne aktualizovať. Zoznam sa bude uplatňovať od 1. júla 2012.

Komisia sa domnieva, že zoznam štátnych inšpekčných organizácií a súkromných inšpekčných organizácií by mohol ponúknuť spoľahlivý prístup k dovozom za predpokladu, že bude zaručený primeraný dohľad na zabezpečenie správneho fungovania režimu. Keďže príslušné orgány členských štátov sú zodpovedné za kontroly všetkých dovezených výrobkov ekologického poľnohospodárstva od ich prepustenia do voľného obehu na území EÚ, bude zásadné, aby Komisia včas reagovala na možné nedostatky vo fungovaní súkromnej inšpekčnej organizácie uvedenej na zozname a vyškrtla ju z neho, ak už nespĺňa požiadavky.

Keďže ide o nový režim, ktorý ešte nie je v prevádzke, v tejto fáze nie je možné urobiť žiadny záver. Zo skúseností získaných s fungovaním nariadenia je však zrejmé, že realizácia tejto časti dovozného režimu a zabezpečenie primeraného dohľadu budú pre Komisiu znamenať ďalšie značné pracovné zaťaženie.

Pokiaľ ide o dohľad nad dovozným režimom vo všeobecnosti, mala by sa preskúmať realizovateľnosť uplatňovania preventívnych opatrení zo strany Komisie na účinnejšie

---

[34] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1267/2011 zo 6. decembra 2011, Ú. v. EÚ L 324, 7.12.2011, s. 9.

odvrátenie známych alebo vznikajúcich rizík, pričom by sa mali zohľadniť opatrenia stanovené v nariadení, ako aj v iných častiach európskeho práva v oblasti kontrol[35].

5.2. Dovoz v rámci režimu dodržiavania súladu

V rámci režimu dodržiavania súladu musí prevádzkovateľ mimo EÚ spĺňať všetky požiadavky právnych predpisov EÚ vrátane všetkých podrobných pravidiel výroby a označovania. Na rozdiel od systému rovnocennosti musia byť dodržiavané pravidlá totožné, a nie iba rovnocenné s pravidlami platnými v EÚ. Prevádzkovateľ musí podliehať kontrolám vykonávaným súkromnou inšpekčnou organizáciou alebo štátnou inšpekčnou organizáciou, ktoré boli Komisiou uznané na účely dodržiavania súladu.

Režim dodržiavania súladu zatiaľ nebol aktivovaný. Komisia stanovila termín na prijatie prvých žiadostí od štátnych inšpekčných organizácií a súkromných inšpekčných organizácií na 31. októbra 2014, čím poskytla systému rovnocennosti čas na rozvoj.

Na základe dosiaľ získaných skúseností je nepravdepodobné, že režim dodržiavania súladu umožní lepší prístup na trh EÚ a že obchodným partnerom EÚ prinesie ďalšie výhody v porovnaní s tými, ktoré im už poskytuje systém rovnocennosti. Režim dodržiavania súladu neprinesie významný úžitok ani pre spotrebiteľov, pokiaľ ide o zodpovedajúce dovážané výrobky ekologického poľnohospodárstva, ktoré na trhu nemožno odlíšiť. Okrem toho tento systém vytvára dodatočnú administratívnu záťaž porovnateľnú so systémom rovnocennosti bez ďalšieho úžitku. Komisia preto sústredí svoje úsilie skôr na rovnocennosť, než na dodržiavanie súladu, ktorého užitočnosť a účinnosť je potrebné prehodnotiť spoločne s obchodnými partnermi s ohľadom na súčasné a budúce ekologické obchodné činnosti.

5.3. Osvedčenie o inšpekcii

Prepustenie zásielky výrobkov ekologického poľnohospodárstva do voľného obehu v EÚ v rámci systému rovnocennosti je podmienené predložením originálu osvedčenia o inšpekcii dodaného súkromnou inšpekčnou organizáciou alebo štátnou inšpekčnou organizáciou pod dohľadom buď uznanej tretej krajiny alebo Komisie alebo príslušného orgánu členského štátu (v režime dovozných povolení). Pri dovoze do EÚ je zásielka skontrolovaná na základe informácií uvedených v osvedčení o inšpekcii, najmä označenia a čísla šarží, ktoré identifikujú výrobky ekologického poľnohospodárstva, a osvedčenie je potvrdené colným úradom. Osvedčenie o inšpekcii tak predstavuje kľúčový prvok sledovateľnosti každej skupiny výrobkov ekologického poľnohospodárstva od výrobcu z tretej krajiny po dovozcu v EÚ, sledovateľnosti, ktorú možno použiť na sledovanie budúcej distribúcie výrobku v EÚ v prípade, že výrobok bude nutné z trhu stiahnuť.

Prevádzkovatelia považujú povinnosť predložiť originál osvedčenia o inšpekcii za záťaž vzhľadom na potenciálne meškanie spôsobené časom potrebným na zaslanie originálu certifikátu a požadujú možnosť predkladať elektronické osvedčenia o inšpekcii. Niektoré členské štáty, ktoré odbavujú veľké percento celkového objemu dovážaného tovaru do EÚ, už oznámili svoj záujem o preskúmanie realizovateľnosti elektronických osvedčení, ktoré by boli

---

[35] Nariadenie (ES) č. 882/2004 a nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009 z 24. júla 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES, *Ú. v. EÚ L 194, 25.7.2009, s. 11 – 21.*

orgánom členských štátov a Komisii dostupné na účely kontroly, odbavenia a dohľadu prostredníctvom zabezpečenej databázy. Komisia má v úmysle preskúmať realizovateľnosť zavedenia takéhoto systému, ktorý by prevádzkovateľom ponúkal rýchlejšie odbavenie a Komisii by poskytoval kľúčové údaje o dovozných operáciách na účely dohľadu nad súkromnými inšpekčnými organizáciami v tretích krajinách. Dôležité je, že takýto systém by umožňoval aj rýchlu reakciu zo strany členských štátov v prípadoch porušenia tým, že by blokoval nevyhovujúce výrobky.

6. ZÁVERY

V tejto správe sa preskúmali skúsenosti získané v obmedzenom rozsahu z uplatňovania nariadenia od roku 2009, na základe ktorých Komisia vyvodila tieto závery:

(a) V súčasnosti neexistuje objektívna potreba rozšíriť rozsah pôsobnosti nariadenia na zariadenia spoločného stravovania. Ekologické označovanie textilných výrobkov a kozmetiky by mohlo poskytovať primeranú ochranu záujmov spotrebiteľov a výrobcov prostredníctvom iných nástrojov. Vhodnejšie je skôr prehĺbiť regulačné a kontrolné hľadiská v prípade poľnohospodárskych výrobkov, než rozšíriť pôsobnosť na ďalšie výrobky a odvetvia.

(b) Hoci zákaz používať GMO v ekologickej výrobe sa vykonáva správne, potrebné je ďalej opakovane preskúmať vyhlásenia predávajúceho a sledovať dostupnosť niektorých výrobkov vo verzii bez GMO. Preventívne opatrenia a jednotné akcie majú prednosť pred špecifickou prahovou hodnotou GMO pre výrobky ekologického poľnohospodárstva, ktorá sa v súčasnej situácii nezdá byť opodstatnenou. Pokiaľ ide o koexistenciu, 13. júla 2010 boli členským štátom poskytnuté ďalšie pokyny, keď Komisia vydala odporúčanie Komisie o usmerneniach pre tvorbu vnútroštátnych opatrení pre koexistenciu na predchádzanie nezámernej prítomnosti GMO v konvenčných a ekologických plodinách. Je však potrebné analyzovať najnovší vývoj.

(c) Systém kontrol je vo väčšine prípadov vhodný na fungovanie vnútorného trhu, stále sa však vyskytujú určité nedostatky v jeho uplatňovaní. Je potrebné vykonať ďalšie opatrenia na zvýšenie jeho výkonnosti.

Okrem toho, zatiaľ čo bol zaznamenaný pokrok pri realizácii nového dovozného režimu na základe rovnocennosti, je potrebné vykonať určitú racionalizáciu, spochybňuje sa užitočnosť aktivácie režimu dodržiavania súladu.

Komisia je presvedčená, že je príliš skoro na dopĺňanie návrhov na zmenu nariadenia k tejto správe, najmä v čase, keď je príslušný návrh na jeho zladenie s Lisabonskou zmluvou[36] stále predmetom rokovaní v Parlamente a Rade. Cieľom Komisie je v tejto správe poskytnúť skutkové okolnosti, ktoré pomôžu pri riadení konštruktívnych rokovaní o nariadení o ekologickom poľnohospodárstve. V nadväznosti na tieto rokovania môže Komisia v neskoršej fáze predložiť legislatívne návrhy.

---

[36] COM(2010) 759 v konečnom znení zo 17. 12. 2010.

Na to, aby bola táto diskusia čo najkonštruktívnejšia a aby bolo možné zapojiť do nej aj občanov, Komisia sa domnieva, že témy, ako je zjednodušenie legislatívneho rámca – a súčasné zabezpečenie neoslabenia noriem –, koexistencia geneticky modifikovaných plodín, najmä s ekologickým poľnohospodárstvom, zlepšenie systému kontroly a systému rovnocennosti v obchode s výrobkami ekologického poľnohospodárstva, sú kľúčovými prvkami budúcich úvah o ekologickom poľnohospodárstve.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby prerokovali problémy zdôraznené v tejto správe, a víta spätnú väzbu od ostatných zainteresovaných strán.

PRÍLOHA

Návrh otázok na riešenie v rámci rokovaní o správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov

1. Bolo by možné legislatívny rámec zjednodušiť, a akým spôsobom, aby sa súčasne zabezpečilo, že nebudú oslabené normy?

2. Aké opatrenia by sa mali prijať, aby sa zabezpečilo rešpektovanie koexistencie a aby bol ktorýkoľvek poľnohospodár, ktorý sa rozhodne pre toto odvetvie, schopný splniť normy ekologickej výroby?

3. Je potrebné revidovať existujúce výrobné normy a zaviesť prísnejšie pravidlá, napríklad v súvislosti s dostupnosťou mláďat, krmív, osív a ďalších prvkov ekologického poľnohospodárstva? Ak áno, čo treba navrhnúť poľnohospodárom alebo regiónom, ktoré tieto nové podmienky nie sú schopní(-é) plniť? Bola by regionálna flexibilita v súlade s podmienkami korektnej hospodárskej súťaže? Boli by kontroly technicky realizovateľné?

4. Kontroly sú založené na fyzických inšpekciách jednotlivých prevádzkovateľov na všetkých úrovniach potravinového reťazca minimálne raz ročne. Prevádzkovatelia musia mať osvedčenie od nezávislého certifikačného subjektu. Ako by bolo možné systém kontrol zlepšiť?

5. V súlade s Európskym akčným plánom[37] Komisia podporuje rovnocennosť obchodu s výrobkami ekologického poľnohospodárstva, pričom uznáva buď tretie krajiny, alebo kontrolné orgány. Mala by byť rovnocennosť jedinečnou koncepciou pre obchodovanie s výrobkami ekologického poľnohospodárstva? V posledných rokoch Komisia dosiahla aj vzájomné uznávanie zo strany tretích krajín, ktoré boli Európskou úniou uznané za rovnocenné. Mal by sa tento prístup posilniť na lepšiu obranu ofenzívnych záujmov EÚ?

---

[37] KOM(2004) 415 v konečnom znení z 10. 6. 2004, OZNÁMENIE KOMISIE RADE a EURÓPSKEMU PARLAMENTU – Európsky akčný plán pre ekologické potraviny a poľnohospodárstvo.